بسم الله الرحمن الرحيم

ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓް

ވޮލިއުމް: 50 އަދަދު: 149 ތާރީޚު: 28 ރަމަޟާން 1442 – 10 މެއި 2021 ހޯމަ

ގަވާއިދު ނަންބަރު: 2021/R-65

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2020/R-105 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓެރަރިޒަމް ޤާނޫނު 2013) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤާތު ކުރިއަށްގެންދާ އުސޫލުގެ ގަވާއިދު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާޙު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު

ރައީސުލްޖުމްހޫރިއްޔާގެ އޮފީސް ބޮޑުތަކުރުފާނުމަގު މާލެ، ދިވެހިރާއްޖެ ފޯން: 3336211 މޯބައިލް: 7242885 ވެބްސައިޓް: www·gazette·gov·mv	• ގަވާއިދުތަކާއި އުސޫލުތައް ގެޒެޓުގައި ޝާއިޢުކޮށްދިނުމަށް އެދި ފޮނުއްވާނީ legalaffairs@po·gov·mv އަށެވެ.

بسم الله الرحمن الرحيم

ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސް
މާލެ،
ދިވެހިރާއްޖެ.

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2020/R-105 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދު) އަށް 1 ވަނަ އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ގަވާއިދު

ގަވާއިދު ނަންބަރު 2020/R-105 (ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤުކޮށް ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދު) އަށް އަންނަނިވި އިސްލާހު ގެނައުން.

1. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

1. (ހ) މިއީ، ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013) ގެ 46 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ދަށުން ހިއުމަން ރައިޓްސް ކޮމިޝަން އޮފް ދަ މޯލްޑިވްސްއަށް ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤު ކުރާނެ ގޮތް ބަޔާންކުރާ ގަވާއިދެވެ.

2. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 1 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

1. (ށ) މި ގަވާއިދަށް ކިޔާނީ، "ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013) ގެ ދަށުން ހުށަހަޅާ މައްސަލަތައް ބަލައި ތަޙްޤީޤުކުރުމާއި ފިޔަވަޅު އެޅުމުގެ ގަވާއިދު" އެވެ.

3. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

13. (ރ) ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަނު ކުރަން ބޭނުންވާނަމަ، ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ޢައްޔަނު ކުރުމަށް ފުރުޞަތު 48 (ސާޅީސް އަށެއް) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ. މި މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނީ ވަކީލަކު ނުލިބިގެން ދެވަނަ ފުރުޞަތަކަށް އެދިއްޖެނަމަ، 12 (ބާރަ) ގަޑިއިރުގެ މުއްދަތެއް ދޭންވާނެއެވެ. ދެވަނައަށް ފުރުޞަތު ދެވުނު މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި ޤާނޫނީ

ވަކިވަކި ހުށަހަޅައިފިނަމަ ބެލެވޭނީ އެ މީހަކު ފޮނުވި ވަކިވަކި އަޑުއަހަން ކުރުމުގެ ފުރުޞަތު ދޫކޮށްދީ ކަމުގައެވެ.

4. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ ފަހަތަށް (ށ) ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

16. (ށ) މި ގަވާއިދުގެ 15 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ހާލަތު ފިޔަވައި އެހެން ހާލަތްތަކުގައި ކުރުގެ ތަރުތީބުގައިވާ މީހާގެ އަތުލިޔުމުގެ ސާމްޕަލެއް، ނުވަތަ އިސްތިހާރީ ނިޝާނެއް، ނުވަތަ ހަދިޔާއެއްގެ ބޭރުން ނުވާ ސާމްޕަލެއް، ނުވަތަ ހަދިޔާއެއްގެ ތެރެއިން ނުވާ ސާމްޕަލް ދޫނުކުރުމަކީ، އަދިއެހެން ނަމޫނާ ދޫކުރުމަށް ބޭނުން ނުދިނުމުގެ ޒިންމާގެ ދާއިރާގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ ކަމެއް ނޫނެވެ.

5. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

20. (ށ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި-ޑޯޕިންގ ޤާނޫނު 2013) ގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ކުރިއަށްގެންދާ ޓެސްޓާއި ބަޔޮލޮޖިކަލް ގޮތުން ކޮމިޝަނުން ބޭނުންވާ ހިސާބުގައި ބަޔޮލޮޖީކަލް ބޭނުންވާ ފަރުވާގެ ތަފާސް އިދާރީގޮތުން ހުއްދަކުރެވިދާނެއެވެ.

6. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރުން.

7. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 20 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އުނިކުރުން.

8. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 21 ވަނަ މާއްދާގެ ފުރަތަމަ އިބާރާތް އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

މައްސަލަ ބެލުމުގައި އިސްކަންދިނުން ހަމަޖެހުން

21. މި ގަވާއިދުގެ 4 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ބަޔޮލޮޖީ ކުރިމަތި ހުރި ސެކްޝަނުން، ކޮމިޝަނަށް ހުށަހެޅޭ މައްސަލަތައް ބެލުމުގައި ބަޔޮލޮޖީ ހިންގުމުގައި އިސްކަންދޭންވާނީ އަންނަނިވި ހަމަތަކާ މުވާފިޤުވެގެންނެވެ.

9. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 22 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރު އުނިކުރުން.

10. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

23. (ރ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ބަލާ މައްސަލަތަކުގައި، މައްސަލައެއްގައި ހިމެނޭ ފަރާތްތަކުގެ މައުލޫމާތު ކަން ހިނގައިފައިވާ ގޮތުގެ ތަފްސީލު ހިމެނޭގޮތަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ފޯމު، މައްސަލަ ބަޔަޔާކަށް އެކިފަހަރު ފުރިހަމަކުރަންވާނެއެވެ.

11. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 23 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އުނިކުރުން.

12. ބޭސްފިހާރަ ގަވާއިދުގެ 24 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (5) ވަނަ ނަންބަރު އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

24. (ހ) (5) މައުސަލަ ހިނގި ނުވަތަ ހިނގައިފައިވާ ނުވަތަ ހިނގައިފާނެކަމަށް ބެލެވޭ ތަން؛

13. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) ގެ (4) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތަށް ނަންބަރެއް އިތުރުކުރުން.

29. (ހ) (5) މައުސަލައާ ގުޅިގެން ކޮމިޝަނަށް ލިބެންހުރި މައުލޫމާތުތަކުން އެ މައުސަލައަކީ ކޮމިޝަނުގެ އިޚްތިޞާޞްގެ ތެރޭގައި ނުހިމެނޭ މައުސަލައެއްކަމަށް ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ މައުސަލަތަކާއި، އެ މައުސަލަ ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް އޮންނަ ތަހުޤީޤީ އިދާރާއަކަށް ވެސް ލިބޭކަމަށް ކޮމިޝަނަށް ފެންނަ މައުސަލަތައް، އެ މައުސަލައެއް ބެލުމުގެ އިޚްތިޞާޞް ލިބޭ ތަހުޤީޤީ އިދާރާއަކަށް ފޮނުވުން.

14. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގެ (ބ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

29. (ބ) މި މާއްދާގެ ދަށުން ކޮމިޝަނުން ނިންމާ ނިންމުން، ސިޓީއަކުން ނުވަތަ އީމެއިލް މެދުވެރިކޮށް މައުސަލަ ހުށަހެޅި ފަރާތަށް އަންގަންވާނެއެވެ.

15. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ރ) އުނިކުރުން.

16. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރުން.

17. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

31. (ށ) މެޑިކޯ ލީގަލް ރިޕޯޓުތަކާއި ސިއްޙީ މާހިރުންގެ ފަރާތުން ލިބޭ ހުކުމްތަކާއި ފެރިޔާތަށް.

18. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާހުކުރުން.

32. (ނ) ކުށުގެ ތުހުމަތުގައި ހާޒިރުކުރުވާ ފަރާތަށް މި ގަވާއިދުގެ ދަށުން ދޭންޖެހޭ ނޯޓިސް އިންޒާރު ދިނުން.

19. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 33 ވަނަ މާއްދާ އުނިކުރުން.

20. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 37 ވަނަ މާއްދާ އެއީ އެ މާއްދާގެ (ހ) ކަމުގައި ހަމަޖެއްސައި، އެ މާއްދާއަށް (ނ) ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

37. (ނ) ތަހުޤީޤުގައި ސުވާލުކުރެވޭ ފަރާތަކީ ކުޑަކުއްޖެއްނަމަ، އެ ކުއްޖާ ސުވާލުކުރެވޭނީ ކުޑަކުދިންނާ ސުވާލުކުރުމުގެ ހުނަރު ތަމްރީން ލިބިފައިވާ ފަރާތެއްކަމުގައެވެ.

21. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) އުނިކުރުން.

22. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 44 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) ގެ (2) ވަނަ ނަންބަރުގެ ފަހަތަށް އަންނަނިވި 2 ނަންބަރު އިތުރުކުރުން.

44. (ށ) (3) މީހަކު އޫނާގެ ހަރިގަނޑެއް ގަސްތުގައި ގެއްލުވައި ދިނުމުގެ ފުރުސަތު އޮތް މިންވަރާއި ހާލަތަށް ބެލުން؛

(4) ހަރިގަނޑެއް ލިބިފައިވާ ގެއްލުން ނުވަތަ ގެއްލުންތަކެއް، ކަމުގެ ތަފުޞީލާ ލިބިފައިވާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ފަރާތްތަކެއް މެދުވެރިކޮށް ބާވާ ބެލުމުން ނުވަތަ ކަމުގެ ތަފުޞީލާކުރުން އެފަދަ ކަންކަން ބެލުމުގައި ގެންގުޅޭ މިންގަނޑުތަކަށް ވަޒަންކޮށް ބަލާއިރު ގަސްތުގައި ހިންގައިފައިވާ އަމަލެއް ކަމަށް ނިންމާފައިވާ ކޮމިޝަނަށް ފެނުން.

23. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 51 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

ކޮމިޝަނަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރާ ހަވާލުނުވުން

51. (ށ) ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރާ މައްސަލައެއްގައި، ތުހުމަތުކުރެވޭގައި ކޮމިޝަނަށް ހާޒިރުކުރަން ބޭނުންވާ ފަރާތްތަކުން، ކޮމިޝަނަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރާ ހަވާލުނުވެއްޖެނަމަ، ކޮމިޝަނުގެ ޤާނޫނީ މަސްއޫލިއްޔަތު އަދާކުރުމަށް ހުރަސްއެޅިކަމުގެ މައްސަލައެއްގެ ގޮތުގައި އެ މައްސަލަ ތަޙުޤީޤުކޮށް، ދައުލަތުން ދަޢުވާކޮށްދިނުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހަށް ފޮނުވުމުގެ އިޚްތިޔާރު ކޮމިޝަނަށް ލިބިގެންވެއެވެ.

24. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ށ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިސްލާޙުކުރުން.

ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި މުދާ ހާޒިރުކުރުން

54. (ށ) ކޮމިޝަނުން ތަޙުޤީޤުކުރާ މައްސަލައަކާ ގުޅިގެން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ބަލަހައްޓަމުންދާ ފަރާތެއް ނުވަތަ ބަންދުކޮށްފައިވާ ފަރާތެއް އެ ފަރާތެއް ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެފައިހުރި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއެއް މެދުވެރިކޮށް ހާޒިރުކުރަން ބޭނުންވެއްޖެނަމަ، އެ ފަރާތެއް ކޮމިޝަނަށް ހާޒިރުވުމުގެ އަމުރު، ބަންދުކޮށްފައިވާ ސިޓީއުރައެއްގައި، އެ ފަރާތެއް ބެލެހެއްޓުމާ ހަވާލުވެފައިހުރި ދައުލަތުގެ މުއައްސަސާއެއް މެދުވެރިކޮށް ހަވާލުކުރަންވާނެއެވެ.

25. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 54 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ) ގެ ފަހަތަށް (ރ) ގެ ގޮތުގައި އަކުރެއް އިތުރުކުރުން.

54. (ރ) މި މާއްދާގެ (ށ) ގައި މިފަދައިން ބަޔާންކޮށްފައި އޮތް ނަމަވެސް، ކޮމިޝަނުން ދައުލަތުގެ ބެލުމުގެ ދަށުގައި ހުރި ބައިތުލްބަހައިފައި މިބާ ތަންތަނާއި، މީހުން ބަންދުކޮށްފައި މިބާ މަރުކަޒުތަކާއި ކުރިން އަންގައިދީގެން ޖާގަކޮށްދެވޭގައި، ކޮމިޝަނުން ބަލަހައްޓަން މައްސަލައާ ގުޅުންހުރި ފަރާތްތަކުގެ ބައްދަލުވުން ނަގަން

ޖެހިއްޖެނަމަ، ކޮމިޝަނަށް ބަޔާންދިނުމަށް ހާޒިރުވުމަށް އަންގާ އެންގުން ކުރިން ހާޒިރުކުރުމަކާ ނުލައި، ކޮމިޝަނަށް އެ ފަރާތެއްގެ ބަޔާން ނެގިދާނެއެވެ.

26. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ 69 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ) އަންނަނިވި ގޮތަށް އިޞްލާޙުކުރުން.

މަދަނީ ޙައްޤުތައް ހިމާޔާ މުއައްސަސާތަކާއި ބަދަލު ނަގައިދޭންޖެހޭ މުއައްސަސާތައް

69. (ހ) ޤާނޫނު ނަންބަރު 13/2013 (އެންޓި ޓޯޗަރ ޤާނޫނު 2013) ގައި ޓޯޗަރގެ އަމަލުތަކަށް ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަމަލެއް ހިންގައިފައިވާކަމަށް، ކޯޓުން ސާބިތުވެ، އެކަމުގެ ޒިންމާ އުފުލަންޖެހޭ މީހަކު ނުވަތަ ބަޔަކު، ކޯޓުގެ ޙުކުމަކުން ކަނޑައަޅައިދިނަމަ، އެ ޙުކުމުގެ މައްޗަށް ބިނާކޮށް އެ މުއައްސަސާގައި ޓޯޗަރގެ ޝިކާރައަކަށް ވެފައިވާ ފަރާތްތަކަށް މަދަނީ ބަދަލު ލިބިދިނުމުގެ ޙައްޤު ލިބިގެންވާކަން އެ ފަރާތްތަކަށް ކޮމިޝަނުން އަންގަންވާނެއެވެ.

27. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދުގެ ޖަދުވަލު 4 އުނިކުރުން.

28. ބުނެވިދިޔަ ގަވާއިދަށް އިޞްލާޙުކުރުމާ މާއްދާތަކާއި، އުނިކުރާ މާއްދާތަކާ ގުޅިގެން އެ ގަވާއިދުގެ މާއްދާތަކުގެ ނަންބަރު ތަރުތީބުކުރުން.

29. މި ގަވާއިދަށް އަމަލުކުރަން ފަށާނީ، ދިވެހިސަރުކާރުގެ ގެޒެޓުގައި މި ގަވާއިދު ޝާއިޢުކުރާ ދުވަހުން ފެށިގެންނެވެ.